

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

18 ΜΑΪΟΥ 2015

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1) Ο συγγραφέας αναφέρεται στους λόγους ανάδειξης των αρχαιοελληνικών πολιτισμικών χώρων σε στοιχεία ιστορικής κληρονομιάς, καθώς και στους τρόπους αξιοποίησής τους σήμερα. Αρχικά, αντανakλούν δημοκρατικές αξίες και συμβάλλουν, ως κοινωνικό πολιτισμικό αγαθό, στην ψυχαγωγία του ανθρώπου. Ειδικότερα, οι θεατρικοί χώροι εγείρουν την επαφή του παρόντος με το παρελθόν, ζητούμενο των αρχαιολόγων και της σύγχρονης κοινωνίας. Ωστόσο, το πρόβλημα της αποσπασματικής διάσωσης των μνημείων εξασθενίζει τη δυνατότητα αναβίωσής τους. Ο συγγραφέας καταλήγει προτείνοντας την επικοινωνία του κοινού με την πολιτισμική κληρονομιά χάρη στη βίωση των σύγχρονων καλλιτεχνικών ανησυχιών μέσω του ιστορικού χώρου, την καταγραφή του αριθμού και των δυνατοτήτων των μνημείων, την αλληλεπίδραση των ανθρώπων της τέχνης και την καλλιέργεια του κοινού με διάφορες εκδηλώσεις. Έτσι προκύπτει η προστασία και η δημιουργική βίωση των μνημείων. (124 λέξεις)

B1)

A → Σ

B → Λ

Γ → Λ

Δ → Λ

Ε → Σ

B2 α) ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΥ

Η έβδομη παράγραφος του κειμένου αναπτύσσεται με συνδυασμό μεθόδων. Συγκεκριμένα με:

Διαίρεση καθώς κατηγοριοποιεί τις μορφές μνημείων.

Διαιρετέα έννοια: Μνημεία

Διαιρετική βάση: Μορφές μνημείων (με κριτήριο τον τρόπο γνωστοποίησης τους στο κοινό)

Μέλη διαίρεσης :

- « των πολύ ή λιγότερο γνωστών»
- « των εντοπισμένων αλλά μη ερευνημένων»
- «εκείνων των οποίων γνωρίζουμε ... μαρτυρίες»

Επίσης, αναπτύσσεται και με τη **μέθοδο παραδειγμάτων** καθώς ο συγγραφέας παραθέτει συγκεκριμένα παραδείγματα των « δεδομένων» των μνημείων, «δηλαδή ... ανάδειξής τους».

Τέλος, η παράγραφος αναπτύσσεται και με τη μέθοδο του **αιτίου – αποτελέσματος**. Ο συγγραφέας παραθέτει, αρχικά, **ως αίτιο – προϋπόθεση** εξοικείωσης με την πολιτισμική κληρονομιά την καταγραφή όλων των μνημείων και ως αποτελέσματα « θα προσφέρει... πλούτου».

B2 β) ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΔΙΑΦΘΩΡΩΤΙΚΩΝ ΛΕΞΕΩΝ ΕΚΦΡΑΣΕΩΝ

Πρώτα απ' όλα : Αρχικά , κατ ' αρχάς

Παράλληλα: Ταυτόχρονα , συγχρόνως, συνάμα, επίσης

Εξάλλου: άλλωστε, εκτός αυτού

B3 α) ΣΥΝΩΝΥΜΑ

εκτυλίσσεται: διαδραματίζεται

κατάλοιπα: υπολείμματα, απομεινάρια

Επιδίωξη: στόχος, σκοπός, προσπάθεια, προσδοκία

Προσέγγισης: πλησιάσματος, γειτνίασης

Ολοκληρωμένη: πλήρη, πλήρεια

B3 β) ΑΝΤΩΝΥΜΑ

Αναπτυσσόταν : ατροφούσε, αδρανοποιούνταν, παρήκμαζε, παρέλυε

Δράση: αδράνεια, απραξία, απραγμοσύνη

Ερευνημένων: ανεξερευνήτων

Γνωρίζουμε : αγνοούμε

Ανάδειξης: απόκρυψης

ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗ: • Φλέμιγκ 40, τηλ. 2109911569 • Κύπρου 51, τηλ. 2109941471, 2109935566 • Γερουλάνου 103, τηλ. 2109911067

ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ: • Ναυαρίνου 12, τηλ. 2109944396, • Πρωτόπαππα & Ρόδου 2, τηλ. 2109955210 - 211

ΓΛΥΦΑΔΑ: Λ. Βουλιαγμένης 147 & Πραξιτέλους 2, τηλ. 2109680008

email : support@romvos.edu.gr

B4 α) Ο συγγραφέας με τη χρήση της **διπλής παύλας** στην έβδομη παράγραφο του κειμένου επιδιώκει να παραθέσει μια δευτερεύουσα πληροφορία – επεξήγηση, κατηγοριοποιώντας τις μορφές των μνημείων.

B4 β) Στο κείμενο κυριαρχεί το **γ ' ρηματικό πρόσωπο**. Ο συγγραφέας με τη χρήση αυτού του ρηματικού προσώπου επιδιώκει να προσδώσει στο κείμενο

- Σοβαρό, επίσημο, τυπικό ύφος
- Αντικειμενικότητα
- Καθολικότητα
- Αποστασιοποίηση

Γ1) Το κείμενο αποτελεί εισήγηση –ομιλία γι αυτό απαιτεί επικοινωνιακό πλαίσιο.

Αξιότιμε κύριε Δήμαρχε, σεβαστά μέλη του δημοτικού συμβουλίου, αγαπητοί συνδημότες,

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Νιώθω ιδιαίτερη χαρά που δίνεται η ευκαιρία στη σημερινή ημερίδα να καταθέσω απ' το βήμα του δημαρχείου μας τη θέση μου πάνω σ' ένα τόσο ενδιαφέρον, αλλά και επίκαιρο θέμα, όπως είναι η προστασία και η αξιοποίηση της πολιτισμικής μας κληρονομιάς. Τα ευρήματα που έφερε στο φως η αρχαιολογική σκαπάνη στην Αμφίπολη, η ανακίνηση του θέματος της επιστροφής των «μαρμάρων» του Παρθενώνα μέσα απ' την ευαισθησία που επέδειξε ο ηθοποιός Τζορτζ Κλούνεϊ έφεραν φέτος στην επικαιρότητα τα μνημεία της πολιτισμικής μας κληρονομιάς. Ας δούμε λοιπόν - φίλες και φίλοι- τι έχουμε να αποκομίσουμε απ' την επαφή μας με αυτά.

Α' ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ

Οι λόγοι για τους οποίους πρέπει το ευρύ κοινό να πλησιάσει και να γνωρίσει τους χώρους και τα μνημεία της πολιτιστικής μας κληρονομιάς.

- Αποτελούν μέσο διατήρησης της εθνικής ταυτότητας, αφού συμβάλλουν στην εθνική αυτογνωσία και αφύπνιση για την υπεράσπιση της εθνικής ακεραιότητας.
- Διαφυλάττουν την πολιτιστική φυσιογνωμία, γιατί με τη βοήθεια τους ο σύγχρονος άνθρωπος βιώνει το αρχαιοελληνικό πνεύμα, την σοφία, τον ψυχισμό, τα επιτεύγματα των προγόνων μας που μετατρέπονται σε έναυσμα για την ανανέωση της σύγχρονης πολιτιστικής ζωής.

- Επιτρέπουν την καλλιέργεια της ιστορικής συνείδησης του ατόμου. Έτσι, καθιστούν το άτομο ώριμο να αντιμετωπίσει τις δυσκολίες του παρόντος, εξάγοντας συμπεράσματα για το μέλλον από το παρελθόν και την πείρα των προγόνων.
- Δημιουργούν αίσθημα ευθύνης στους σύγχρονους για όσα θα κληροδοτήσουν στους επιγόνους τους. Επομένως, γίνονται αφετηρία προσπάθειας που επιφέρει υπευθυνότητα και πειθαρχία .
- Μπορούν ν' αποτελέσουν τη βάση για τη σύσφιγξη των σχέσεων των κρατών, γιατί αναδεικνύουν την κοινή μοίρα του ανθρώπινου γένους και τους κοινούς στόχους του.
- Η ανάδειξη της πολιτικής χρήσης τους στην αρχαιότητα αναδεικνύει βασικά δημοκρατικά ιδεώδη, όπως η ανάγκη συμμετοχής στα κοινά, η ισηγορία και η ελευθεροστομία. Με αυτόν τον τρόπο συμβάλλουν στην καλλιέργεια της πολιτικής συνείδησης του σύγχρονου ανθρώπου και ιδιαίτερα των νέων, και μάλιστα σε χαλεπούς πολιτικά καιρούς που τόσο η πολιτική δραστηριοποίηση, όσο και η αναγκαιότητα προστασίας απ' τους εκμαυλιστικούς μηχανισμούς της προπαγάνδας και της ιδεολογικής χειραγώγησης αποτελούν αδήριτες αναγκαιότητες.

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ

Καθίσταται σαφές, λοιπόν ,η αναγκαιότητα της επαφής με την πολιτισμική παράδοση και κληρονομιά, που αποτελεί όρο επιβίωσης στο σύγχρονο ταραγμένο κόσμο.

Ποικίλες δραστηριότητες ατομικές και συλλογικές, μπορούν να συμβάλλουν στην εξοικείωση των πολιτών και των νέων με τα πολιτισμικά δημιουργήματα

Β΄ ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ: Δραστηριότητες με τις οποίες οι πολίτες και ειδικότερα οι νέοι θα εξοικειωθούν με αυτά:

Η εξοικείωση των πολιτών και ιδιαίτερα των νέων με τα μνημεία της πολιτισμικής παράδοσης και κληρονομιάς είναι δυνατό να συντελεσθεί με δραστηριότητες όπως:

- συμμετοχή σε ομάδες στο πλαίσιο της εκπαίδευσης ή της τοπικής αυτοδιοίκησης με σκοπό την έρευνα και ανακάλυψη στοιχείων της παράδοσης· ιδιαίτερη σημασία ενέχει η διερεύνηση στοιχείων της τοπικής παράδοσης, ιστορίας (π.χ μελέτη τοπικών ιστορικών αρχείων)
- σύμπραξη στην αναβίωση ιστορικών δρωμένων, με τα οποία εξασφαλίζεται η βιωματική επαφή και γνώση με κορυφαίες στιγμές του παρελθόντος (π.χ έξοδος Μεσολογγίου, αρμάτα Σπετσών κλπ)

ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗ: • Φλέμιγκ 40, τηλ. 2109911569 • Κύπρου 51, τηλ. 2109941471, 2109935566 • Γερουλάνου 103, τηλ. 2109911067

ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ: • Ναυαρίνου 12, τηλ. 2109944396, • Πρωτόπαππα & Ρόδου 2, τηλ. 2109955210 - 211

ΓΛΥΦΑΔΑ: Λ. Βουλιαγμένης 147 & Πραξιτέλους 2, τηλ. 2109680008

email : support@romvos.edu.gr

- εκμάθηση παραδοσιακών μορφών τέχνης όπως οι δημοτικοί χοροί ,η λαϊκή μουσική· η εκμάθηση αυτή μπορεί να επεκταθεί και σε άλλους τομείς, όπως η ενασχόληση με την παραδοσιακή διατροφή ή μαγειρική (μεσογειακή κουζίνα)
- αξιοποίηση μορφών εναλλακτικού τουρισμού, όπως ο αρχαιολογικός και ο οικοτουρισμός, μέσω των οποίων επιδιώκεται η ανακάλυψη, καταγραφή ή και η προβολή των πολιτισμικών μνημείων και του φυσικού πλούτου που τα περιβάλλει.
- επιλογή παραδοσιακών μορφών διασκέδασης και ψυχαγωγίας, όπως τα πανηγύρια ,όπου ακούγεται γνήσιος ήχος από μουσικούς –δεξιотέχνες της δημοτικής, λαϊκής μουσικής.
- επικοινωνία με ερευνητές ή πνευματικούς ανθρώπους που έχουν αναλωθεί στην μελέτη καταγραφή προστασίας της πολιτισμικής δημιουργίας του παρελθόντος
- διαρκής επαφή ,μετά από κατάλληλη προεργασία, με τους χώρους φύλαξης ,έκθεσης, προβολής ή αναβίωσης των πολιτισμικών έργων ή δρωμένων του παρελθόντος (π.χ μουσεία, αρχαία, θέατρα, ωδεία, λατρευτικοί χώροι κλπ)· για το λόγο αυτό επιβάλλεται η απόκτηση μουσειακής παιδείας, ώστε η ενασχόληση με το πολιτισμικό έργο των προγόνων ν’ αποτελεί συνειδητή επιλογή και άμεση προτεραιότητα.
- αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρουν διάφορες μορφές ηλεκτρονικής/διαδικτυακής πλατφόρμας για την γνώση και την προβολή της πολιτισμικής κληρονομιάς
- συνέργεια σε εθελόντικες δράσεις που σχετίζονται με την πολιτισμική παράδοση και κληρονομιά,όπως η φύλαξη αρχαιολογικών χώρων από πιθανές φθορές, καταστροφές, κλοπές κλπ.
- πολιτιστικές ανταλλαγές μεταξύ χωρών για την αμοιβαία κατανόηση των πολιτισμικών αγαθών κάθε εθνικής κουλτούρας, ταυτότητας.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Ολοκληρώνοντας, την ομιλία μου, αγαπητοί συνδημότες, θα ήθελα να επαναλάβω ,για μια ακόμη φορά, την σημασία της ουσιαστικής επικοινωνίας με τα πολιτισμικά μνημεία του παρελθόντος. Η επικοινωνία αυτή είναι δυνατόν να διασφαλισθεί με ποικίλες δραστηριότητες που οικοδομούν μια άμεση και βιωματική σχέση με την παράδοση. Γιατί, όπως εύστοχα έχει ειπωθεί, «κάθε παράδοση είναι σύγχρονη».

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας

ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗ: • Φλέμιγκ 40, τηλ. 2109911569 • Κύπρου 51, τηλ. 2109941471, 2109935566 • Γερουλάνου 103, τηλ. 2109911067

ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ: • Ναυαρίνου 12, τηλ. 2109944396, • Πρωτόπαππα & Ρόδου 2, τηλ. 2109955210 - 211

ΓΑΥΦΑΔΑ: Λ. Βουλιαγμένης 147 & Πραξιτέλους 2, τηλ. 2109680008

email : support@romvos.edu.gr

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:

Αξής Χρήστος

Θαλασσινού Μαρία

Παρασκευοπούλου Αγγελική

Ρούσση Κατερίνα

Φίλος Νίκος

ΣΧΟΛΙΟ: Τα θέματα ήταν διατυπωμένα με απόλυτη σαφήνεια. Μοναδική πρωτότυπη άσκηση ήταν η Β1 στη θέση της ανάπτυξης παραγράφου , αν και αυτή αφορούσε την κατανόηση κειμένου. Το κείμενο -μολονότι εκτενές σχετικά- ήταν εύληπτο και επομένως δεν προβλημάτισε τους μαθητές ως προς την κατανόηση και περιληπτική απόδοσή του. Αφορούσε την πολιτιστική παράδοση και κληρονομιά που αποτελεί αμιγώς και διαχρονικά βασική θεματική ενότητα της Γ΄ λυκείου και ήταν απολύτως εναρμονισμένο με το χαρακτήρα της σημερινής ημέρας που είναι αφιερωμένη στα μουσεία. Η παραγωγή λόγου είχε τη μορφή ομιλίας σε εκδήλωση του δήμου και γι 'αυτό απαιτούσε αμεσότητα ως προς το επικοινωνιακό πλαίσιο. **Το Α΄ ζητούμενο** ήταν σχετικά εύκολο ως προς την τεκμηρίωσή του, ενώ το **Β΄ ζητούμενο** απαιτούσε βιωματικά στοιχεία, τα οποία δεν ήταν τόσο οικεία στο μέσο σημερινό νέο λόγω της αποστασιοποίησής του από την παράδοση.

Μαρία Θαλασσινού

Νίκος Φίλος

ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗ: • Φλέμιγκ 40, τηλ. 2109911569 • Κύπρου 51, τηλ. 2109941471, 2109935566 • Γερουλάνου 103, τηλ. 2109911067

ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ: • Ναυαρίνου 12, τηλ. 2109944396, • Πρωτόπαππα & Ρόδου 2, τηλ. 2109955210 - 211

ΓΑΥΦΑΔΑ: Λ. Βουλιαγμένης 147 & Πραξιτέλους 2, τηλ. 2109680008

email : support@romvos.edu.gr